

สำหรับ
มือใหม่
เริ่มต้น
เลี้ยงนก

เข้าใจง่าย
ทำตามได้จริง
นกสุขภาพดี
เราแฮปปี้

คู่มือ เลี้ยงนก

ฉบับมือใหม่

คู่มือเริ่มต้นดูแลนกอย่างถูกต้อง
ตั้งแต่เลือกนกจนถึงดูแลสุขภาพ

นกน่ารัก
เลี้ยงง่าย
อยู่ด้วยแล้ว
มีความสุข

เลือกนก
ที่เหมาะสมกับคุณ

อาหาร
ที่ถูกต้อง

สร้างความเชื่อ
อย่างถูกวิธี

ดูแลสุขภาพ
สังเกตอาการป่วย

แก้ปัญหา
ที่มือใหม่เจอบ่อย

เช็คลิสต์
และค่าใช้จ่าย
ในการเลี้ยง

แถมฟรี!
เช็คลิสต์ก่อนรับนก
เข้าบ้าน

รวมทุกเรื่อง
ที่มือใหม่ต้องรู้
ไว้ในเล่มเดียว!

เลือกกรงและอุปกรณ์
ที่เหมาะสม

อาหารและโภชนาการ
สำหรับนก

สร้างความเชื่อใจ
และฝึกขี้นมือ

ดูแลสุขภาพ
และปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ผู้จัดทำ : ศักดิ์สุตา จันทเตยานนท์

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ห้ามทำซ้ำ คัดลอก ดัดแปลง เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

สารบัญ

คำนำ.....15

บทนำ ก่อนชื่อนกมาเลี้ยง สิ่งที่คุณควรรู้.....17

- ค่าใช้จ่ายที่หลายคนคาดไม่ถึง
- ความรับผิดชอบที่มาพร้อมกับการเลี้ยงนก
- คุณเหมาะกับการเลี้ยงนกหรือไม่

Part 1 เลือกนกให้เหมาะกับตัวคุณ

บทที่ 1 นกแบบไหนเหมาะกับไลฟ์สไตล์ของคุณ...25

- คนอยู่คอนโดควรเลี้ยงนกอะไร
- คนทำงานทั้งวันควรเลือกสายพันธุ์ไหน
- นกสำหรับเด็กและครอบครัว

- นกที่เชื่องง่ายสำหรับมือใหม่

บทที่ 2 เรื่องที่ร้านขายนกอาจไม่ได้บอกคุณ.....33

- วิธีเลือกนกสุขภาพดี
- วิธีดูว่านกป่วยหรือไม่
- สัญญาณเตือนก่อนตัดสินใจซื้อ
- ข้อผิดพลาดที่มือใหม่ทำบ่อย

บทที่ 3 งบประมาณจริงในการเลี้ยงนก40

- ค่าใช้จ่ายเริ่มต้น
- ค่าอาหาร
- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าอุปกรณ์ที่ต้องเปลี่ยน

Part 2 เตรียมบ้านให้นกอยู่สบาย

บทที่ 4 บ้านของนกที่ถูกต้อง.....49

- เลือกกรงอย่างไร
- ตำแหน่งวางกรงที่เหมาะสม
- แสงแดดและอากาศ
- ความปลอดภัยภายในบ้าน
- สิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้นกมีความสุข

บทที่ 5 อุปกรณ์ที่จำเป็นจริง ๆ 56

- เลือกกรงอย่างไร
- ตำแหน่งวางกรงที่เหมาะสม
- แสงแดดและอากาศ
- ความปลอดภัยภายในบ้าน
- สิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้นกมีความสุข

บทที่ 6 อันตรายรอบตัวที่ทำให้นกเสียชีวิตได้ 63

- ควันบุหรี่
- พัดลม
- เทฟลอน
- สารเคมีในบ้าน
- สัตว์เลี้ยงชนิดอื่น
- หน้าต่างและกระจก

Part 3 เลี้ยงอย่างไรให้นกแข็งแรง

บทที่ 7 โภชนาการที่ถูกต้อง.....72

- เมล็ดอาหารกับอาหารเม็ด
- ผักและผลไม้ที่แนะนำ
- วิตามินจำเป็น
- ตารางอาหารประจำวัน

- ความเชื่อผิด ๆ เรื่องอาหารนก

บทที่ 8 อาหารต้องห้ามที่เจ้าของทุกคนต้องรู้.....80

- อะโวคาโด
- ช็อกโกแลต
- คาเฟอีน
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- อาหารปรุงรส
- อาหารอันตรายอื่นที่พบได้บ่อย

บทที่ 9 การอาบน้ำและดูแลขน..... 88

- วิธีอาบน้ำที่ถูกต้อง
- การผลัดขน
- การดูแลเล็บและจะงอยปาก
- การรักษาความสะอาดทรง
- วิธีสังเกตความผิดปกติของขน

Part 4 สร้างความเชื่อและความผูกพัน

บทที่ 10 เข้าใจภาษากายนก.....97

- อารมณ์ของนก
- พฤติกรรมที่บ่งบอกความสุข
- พฤติกรรมที่บ่งบอกความเครียด

บทที่ 11 ฝึกให้นกเชื่อแบบไม่บังคับ105

- วันแรกที่รับนกเข้าบ้าน
- การสร้างความไว้วางใจ
- การฝึกขึ้นมือ
- การฝึกเรียกชื่อ
- หลักการฝึกด้วยแรงเสริมทางบวก

บทที่ 12 เมื่อนกกัด เมื่อนกก้าวคน ต้องทำอะไร

..... 115

- สาเหตุที่นกกัด

- วิธีแก้ไขอย่างถูกต้อง
- พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ

Part 5 ดูแลสุขภาพก่อนสายเกินไป

บทที่ 13 สัญญาณเตือนว่านกกำลังป่วย..... 125

- ขนฟูผิดปกติ
- ซึม
- น้ำหนักลด
- เบื่ออาหาร
- อาการฉุกเฉินที่ต้องพบสัตวแพทย์ทันที

บทที่ 14 ปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับนก..... 133

- สิ่งที่เราควรรู้
- อุปกรณ์ฉุกเฉิน
- เมื่อไรควรพาไปพบสัตวแพทย์

บทที่ 15 โรคยอดฮิตที่พบบ่อยในนกเลี้ยง 143

- โรคทางเดินหายใจ
- โรคพยาธิ
- โรคติดเชื้อ
- การป้องกันโรค
- การกักกันนกใหม่ก่อนเข้าฝูง

Part 6 ความลับของคนเลี้ยงนกที่ประสบ

ความสำเร็จ

บทที่ 16 15 ความผิดพลาดที่มือใหม่ทำบ่อยที่สุด

..... 153

- ซื้อกรงเล็กเกินไป
- ให้อาหารผิด
- รับจับนกเร็วเกินไป

- ไม่สังเกตอาการป่วย

บทที่ 17 ทำอย่างไรให้หนักมีความสุขและอายุยืน..163

- การกระตุ้นสมอง
- การออกกำลังกาย
- การเข้าสังคม
- การจัดกิจวัตรประจำวัน

บทที่ 18 จากเจ้าของมือใหม่สู่คนเลี้ยงนกอย่างมืออาชีพ

อาชีพ.....171

- พัฒนากิจกรรมการเลี้ยง
- เรียนรู้พฤติกรรมนก
- การสร้างความสัมพันธ์ระยะยาว

บทส่งท้าย..... 179

ภาคพิเศษ

Checklist ก่อนรับนกเข้าบ้าน	182
Checklist ดูแลนกประจำวัน	188
ตารางอาหารสำหรับนกยอदनนิยม	195
ตารางสังเกตอาการป่วยเบื้องต้น	206
FAQ 50 คำถามที่คนเลี้ยงนกมือใหม่ถามบ่อยที่สุด	213

ภาคผนวก

สรุปอาหารปลอดภัยสำหรับนก	225
ตารางอายุขัยของนกยอदनนิยม	226
10 กฎทองของการเลี้ยงนก	227

คำนำ

การเลี้ยงนกอาจเริ่มต้นจากเหตุผลง่าย ๆ

อาจเป็นเพราะคุณชอบสีสันทที่สวยงาม

ชอบเสียงร้อง

หรือหลงรักความฉลาดและบุคลิกเฉพาะตัวของพวกมัน

แต่ก่อนที่นกตัวหนึ่งจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต มีหลายเรื่องที่
เจ้าของควรรู้และเตรียมตัวให้พร้อม

เพราะการเลี้ยงนกไม่ได้หมายถึงการซื้อกรงและอาหารเท่านั้น

แต่หมายถึงการดูแลสิ่งมีชีวิตหนึ่งตัวตลอดช่วงชีวิตของมัน

หนังสือเล่มนี้จะพาคุณเรียนรู้ตั้งแต่การตัดสินใจเลือกนก การ
เตรียมบ้าน การดูแลสุขภาพ การสร้างความผูกพัน ไปจนถึงการ
รับมือกับปัญหาที่เจ้าของมือใหม่มักพบ

และก่อนจะไปถึงเรื่องเหล่านั้น

เรามาเริ่มต้นจากคำถามสำคัญที่สุดก่อน

"คุณพร้อมที่จะเสี่ยงนกจริงหรือไม่"

บทนำ ก่อนช้อนกมาเลี้ยง สิ่งที่คุณ ควรรู้

การเลี้ยงนกเป็นเรื่องที่สนุกและเต็มไปด้วยความสุข

แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นความรับผิดชอบที่หลายคนประเมินต่ำกว่า
ความเป็นจริง

นกอาจมีขนาดเล็กกว่าสุนัขหรือแมว

แต่ไม่ได้หมายความว่าดูแลง่ายกว่าเสมอไป

ก่อนตัดสินใจรับนกสักตัวเข้ามาในชีวิต ลองใช้เวลาสักเล็กน้อยเพื่อ
ทำความเข้าใจสิ่งสำคัญต่อไปนี้

ความรู้เหล่านี้อาจช่วยให้คุณหลีกเลี่ยงปัญหาที่เจ้าของมือใหม่
จำนวนมากต้องเผชิญ

และช่วยให้นกของคุณมีคุณภาพชีวิตที่ดีตั้งแต่วันแรก

นกไม่ใช่สัตว์เลี้ยงที่ดูแลง่ายอย่างที่คิด

หลายคนเลือกเลี้ยงนกเพราะคิดว่าใช้พื้นที่น้อยและดูแลง่าย

แต่ความจริงแล้ว นกเป็นสัตว์ที่ต้องการการดูแลอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งเรื่องอาหาร สุขภาพ และสภาพแวดล้อม

นอกจากนี้ นกยังเป็นสัตว์สังคม

หลายสายพันธุ์ต้องการปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของทุกวัน

หากถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังนานเกินไป อาจเกิดความเครียดหรือพฤติกรรมผิดปกติได้

สิ่งที่เจ้าของต้องดูแลเป็นประจำ

- อาหารและน้ำสะอาด
- ความสะอาดของกรง

- สุขภาพและพฤติกรรม
- การออกกำลังกายและการเล่น
- ความปลอดภัยภายในบ้าน

สรุปสั้น ๆ

นกอาจตัวเล็ก

แต่ความรับผิดชอบไม่ได้เล็กตามขนาดตัว

ค่าใช้จ่ายที่หลายคนคาดไม่ถึง

หลายคนมองเฉพาะราคาซื้อนก

แต่ค่าใช้จ่ายจริงเริ่มต้นหลังจากพานกกลับบ้าน

นอกจากค่าตัวนกแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายอื่นที่ต้องเตรียมไว้ เช่น กรง
อาหาร ของเล่น และค่ารักษาพยาบาล

โดยเฉพาะค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉิน ซึ่งอาจสูงกว่าที่หลายคนคาดคิด

ค่าใช้จ่ายหลักที่ควรวางแผน

- ค่าทรงและอุปกรณ์
- ค่าอาหารประจำเดือน
- ของเล่นและคอน
- ค่าตรวจสุขภาพ
- เงินสำรองกรณีฉุกเฉิน

สรุปสั้น ๆ

อย่าประเมินค่าใช้จ่ายจากราคาซื้อง่ายอย่างเดียว

เพราะนั่นเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น

ความรับผิดชอบที่มาพร้อมกับการเลี้ยงนก

นกไม่สามารถเลือกเจ้าของได้

แต่เจ้าของสามารถเลือกได้ว่าจะดูแลนกดีแค่ไหน

เมื่อคุณตัดสินใจรับนกเข้ามาในบ้าน

คุณกำลังรับผิดชอบชีวิตหนึ่งชีวิต

นั่นหมายถึงการดูแลเรื่องอาหาร สุขภาพ ความปลอดภัย และ
คุณภาพชีวิตของมันตลอดระยะเวลาที่อยู่ด้วยกัน

นกหลายสายพันธุ์มีอายุยืนกว่าที่หลายคนคิด

บางชนิดอาจอยู่กับคุณได้นานกว่า 10 ปี

และบางชนิดอาจมีอายุหลายสิบปี

ก่อนตัดสินใจเลี้ยง ลองถามตัวเองว่า

- มีเวลาดูแลทุกวันหรือไม่
- สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายระยะยาวได้หรือไม่
- พร้อมดูแลนกในวันที่ป่วยหรือไม่
- พร้อมอยู่กับมันไปอีกหลายปีหรือไม่

คุณเหมาะกับการเลี้ยงนกหรือไม่

ไม่มีสัตว์เลี้ยงชนิดใดเหมาะกับทุกคน

เช่นเดียวกับนก

หากคุณชอบสัตว์ที่มีปฏิสัมพันธ์กับคน

ยอมรับเรื่องเสียงร้องได้

และพร้อมเรียนรู้วิธีดูแลอย่างถูกต้อง

นกอาจเป็นสัตว์เลี้ยงที่เหมาะสมกับคุณมาก

แต่หากคุณมีเวลาน้อยมาก

ไม่สามารถดูแลต่อเนื่องได้

หรือคาดหวังว่านกจะดูแลตัวเองได้เกือบทั้งหมด

คุณอาจต้องทบทวนการตัดสินใจอีกครั้ง